

9.10.2014

Asianro: 2014-00632
Viite: Opetushallituksen lausuntopyyntö 35/041/2012
Asia: Lausunto perusopetuksen ja lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteista

YLEISTÄ

Yleissivistävä yhtenäinen perusopetus on tärkeä koko suomalaisen yhteiskunnan kannalta. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkkohallitus toteaa, että opetussuunnitelman perusteluonnos on huolella laadittu ja korostaa sivistyksen ja koulun arvokasvatuksen merkitystä.

Kirkkohallitus ehdottaa luvun 2.2. lauseelle *"Opetus on oppilaita uskonnollisesti, katsomuksellisesti ja puoluepoliittisesti sitouttamatonta"* viitteeksi valtioneuvoston asetusta 422/2012, 2 §, jonka mukaan *"opetus edistää kulttuurien sekä aatteellisten, maailmankatsomuksellisten ja uskonnollisten, kuten kristillisten perinteiden sekä länsimaisen humanismin perinteen tuntemista ja ymmärtämistä"*. Näin perustelauseen lukutapa asettuu oppilaan oppimisprosessien kannalta riittävän avaraan kontekstiin.

Opetushallitus on juuri tarkentanut ohjeitaan koulun uskonnonopetuksesta, perinteisistä juhlista ja uskonnollisista tilaisuuksista (Dno 3/012/2014). Kirkkohallitus katsoo, että tämä ohjeistus tulisi liittää opetussuunnitelman perusteiden tukimateriaaliin.

Yhteisöllisen opiskeluhuollon ja kasvatuskumppanuuden näkökulmasta koululla ja seurakunnalla on monia yhteisiä tavoitteita lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisäämiseksi alueellaan. Tämä yhteistyö voisi näkyä oppilashuoltoa koskevassa luvussa.

Kirkkohallitus pitää tärkeänä, että koulut kutsuvat yhteistyökumppaneita mukaan paikalliseen suunnitteluun ja käyttävät hyödyksi näiden tarjoamia oppimisympäristöjä. Kirkot taide-esineineen ja hautausmaineen ovat osa rakennettua lähiympäristöä, estetiikkaa ja paikallishistoriaa, joka tarjoaa virikkeitä useaan eri oppiaineeseen.

OPPIAINEESTA USKONTO

Kirkkohallitus muistuttaa, että globalisaation myötä uskonnollisen ja katsomuksellisen yleissivistyksen merkitys korostuu. Siihen haasteeseen vastataan hyvin uskontoaineen eri oppimäärien yhteisillä tavoitteilla ja keskeisillä sisältöalueilla. Oppimääräkohtaisten sisältöalueiden normatiivisuus tulee vielä selkiyttää. Oppimäärät ovat myös keskenään eri laajuisia.

Kirkkohallitus katsoo, että vaikka evankelis-luterilaista oppimäärää opiskelevien ryhmä on varsin heterogeeninen, tulee sisältöalueiden luterilaista näkökulmaa vielä kirkastaa. Kaikissa oppimäärissä on syytä korostaa yhteistyötä kirkkojen ja uskonnollisten yhdyskuntien kanssa, sillä ne tarjoavat oppiaineeseen autenttisia lähteitä ja monipuolisia oppimisympäristöjä.

Vuosiluokat 1-2

Kirkkohallitus pitää hyvinä tavoitteina, että alkuopetuksessa keskitytään mielenkiinnon herättämiseen, ihmettelyyn ja kyselyyn sekä omien ajatusten ilmaisuun uskonnon opiskelussa.

Luterilaisessa oppimäärässä mainittuihin kristillisiin kertomuksiin tulee sisältyä myös Vanhan ja Uuden testamentin kertomuksia.

Vuosiluokat 3-6

Tavoitteissa kirkkohallitus kiinnittää myönteistä huomiota oppilaiden aktivointiin, mutta myös kiirettömään pohdintaan ja keskusteluun sekä vierailuihin ja vierailijoihin. On tärkeää antaa tilaa oppilaan omille tulkinnoille.

Kirkkohallitus pitää päättöarvioinnin kriteereitä oppilaan kehitystasoon nähden varsin vaativina.

Vuosiluokat 7-9

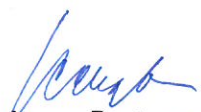
Sisältöalueessa S2 keskeiseksi mainittua ”uskonnot yksilön ja yhteiskunnan voimavarana” ei ole tarkennettu luterilaisessa oppimäärässä. Maailmanuskontojen erilaiseen käsittelytapaan eri oppimäärissä tulee kiinnittää huomiota. Kristillisen etiikan kohdalla on tärkeää tutkia Raamatun ja etiikan suhdetta.

Ylimpien arvosanojen osalta päättöarvioinnin kriteerit vastaavat jo lukiotasoa. Kirkkohallitus pyytää kiinnittämään tähän huomiota.

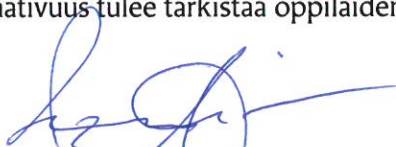
LAUSUNNON KESKEINEN SISÄLTÖ

Perusopetuksen opetussuunnitelman valtakunnallisia perusteita koskevassa lausunnossaan Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkkohallitus tähdentää:

- Sivistys ja koulun arvokasvatus ovat tärkeitä korostuksia perustetekstissä.
- Luvussa 2.2. lauseen ”*Opetus on oppilaita uskonnollisesti, katsomuksellisesti ja puoluepoliittisesti sitouttamatonta*” viitteeksi esitetään asetusta VN 422/2012, 2§.
- Paikallisessa suunnittelussa on syytä huomioida yhteistyökumppaneina kirkot ja uskonnolliset yhdyskunnat oppimisympäristöineen.
- Uskonnon eri oppimäärien ja sisältöalueiden keskinäinen suhde kaipaa viimeistelyä.
- Luterilaisessa oppimäärässä Vanhan sekä Uuden testamentin kertomuksia on hyvä hyödyntää kaikilla vuosiluokilla sisältöalueiden mukaisesti.
- Päättöarvioinnin kriteerien vaativuus tulee tarkistaa oppilaiden kehitystasoa vastaavaksi.

Leena Rantanen
kirkkoneuvos

Pekka Asikainen
apulaisjohtaja